■ روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

چهارشنبه ۲۰ فروردین ۱۴۰۴ | ۱۰ شوال ۱۴۴۶
۲۰ صفحه | سال بیست‌وپنجم - شماره ۷۰۱۴
Wednesday | April 9 | 2025

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

بزرگ‌ترین حقیقت‌کُشی تاریخ

زنده‌سوزی خبرنگار فلسطینی به دست صهیونیست‌ها

تازه‌ترین جنایت اسرائیل علیه حقیقت

جنایت رژیم صهیونیستی در حمله به چادر خبرنگاران و شهادت دو نفر از اصحاب رسانه هنوز در صدر اخبار است. حوادث اخیر در غزه و یمن، از بمباران چادر خبرنگاران در بیمارستان ناصر تا حمله به مراسم عشیره‌ای یمن در روز عید فطر که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا با انتشار فیلمی در حساب کاربری‌اش در شبکه‌های اجتماعی مدعی حمله به قوای انصارالله یمن شده بود، پرده از چهره واقعی سیاست‌های جنایتکارانه اسرائیل و آمریکا برمی‌دارد.

این جنایات که با سکوت معنادار غرب همراه شده، نشان‌دهنده سقوط اخلاقی نظام‌هایی است که سال‌ها خود را مدافع ارزش‌های انسانی معرفی کرده‌اند. سوختن خبرنگاران در غزه تنها نمادی از نمایش این واقعیت است که آزادی‌بیان در غرب، چیزی بیش از ابزاری برای پیشبرد منافع سیاسی نیست. جهانیان اکنون بیش از هر زمان دیگری شاهد این تناقض هستند: ادعای دموکراسی و حقوق بشر در حالی مطرح می‌شود که حقیقت‌جویان در آتش جنایات می‌سوزند و صدای مظلومان زیر آوار سکوت مدفون می‌شود.

قتل آگاهانه احمد منصور، روزنامه‌نگار فلسطینی در نزدیکی بیمارستان ناصر در شهر خان‌یونس که هدف حمله موشکی صهیونیست‌ها قرار گرفت تازه‌ترین نمونه از جنایت آنها علیه حقیقت است. آن‌طور که شاهدان و منابع محلی گزارش داده‌اند احمد منصور در اثر این انفجار دچار سوختگی بسیار شدید شد. شدت آتش به حدی بود که بدن او به طور کامل در شعله‌ها گرفتار شد. ویدئوها و تصاویری که توسط افراد حاضر در محل ضبط و در شبکه‌های اجتماعی مانند ایکس منتشر شده، نشان‌دهنده لحظات دلخراشی است که او در میان شعله‌ها گرفتار شده بود. این تصاویر به سرعت در میان کاربران پخش شد و واکنش‌های گسترده‌ای از خشم، اندوه و محکومیت را به دنبال داشت.

به‌دلیل شدت آتش‌سوزی و شرایط جنگی منطقه، امکان کمک‌رسانی سریع به او وجود نداشت. سوختگی‌های عمیق و گسترده به از کار افتادن سریع اعضای حیاتی بدنش منجر شد و او در همان محل جان باخت.

احمد منصور به‌عنوان یک روزنامه‌نگار، مشغول پوشش خبری تحولات منطقه بود. همه شواهد حاکی از آن است که این حمله به‌طور خاص او را هدف قرار داده بود، چرا که او یکی از فعال‌ترین روزنامه‌نگارانی بود که سعی داشت صدای مردم غزه باشد.

اگرچه نهادهایی همچون کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران و شبکه‌های خبری مانند الجزیره این حادثه را محکوم کرده و خواستار تحقیقات مستقل شده‌اند اما آنچه موجب شرمساری می‌شود سکوت کامل نهادهای بین‌المللی است.

غزه به‌عنوان مرگبارترین منطقه روزنامه‌نگاران در تاریخ معاصر شناخته شده است. تعداد دقیق شهدای روزنامه‌نگار بسته به منابع مختلف، متفاوت بوده اما گزارش‌ها نشان‌دهنده یک آمار بی‌سابقه است.

کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران (CPJ) اعلام کرده تا هفته گذشته حداقل ۱۶۷ روزنامه‌نگار و کارمند رسانه‌ای در غزه، کرانه باختری و لبنان شهید شده‌اند که ۱۵۹ نفر از آنها فلسطینی بوده‌اند. این آمار تا پایان دسامبر ۲۰۲۴ به ۱۴۶ نفر (۱۳۸ فلسطینی) رسیده بود و در ماه‌های بعدی افزایش یافته است. CPJ این دوره را مرگبارترین زمان برای روزنامه‌نگاران از سال ۱۹۹۲ (آغاز ثبت داده‌ها) توصیف کرده است. فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران (IFJ) هم اعلام کرده این سازمان ۱۶۸ روزنامه‌نگار و کارمند رسانه‌ای را ثبت کرده که شامل ۱۵۲ فلسطینی، چهار صهیونیست، ۹ لبنانی و یک سوری است.

دفتر رسانه‌ای دولت غزه اما در ماه گذشته تعداد روزنامه‌نگاران فلسطینی شهید شده را ۱۶۰ نفر اعلام کرد و در ژانویه ۲۰۲۵ این رقم را به ۲۰۲ نفر افزایش داد.

پروژه هزینه‌های جنگ هم در گزارشی در اوایل فروردین اعلام کرد که ۲۳۲ روزنامه‌نگار (معادل ۱۳ نفر در هفته) در غزه شهید شده‌اند که این تعداد از مجموع کشته‌های روزنامه‌نگاران در جنگ‌های جهانی اول و دوم، ویتنام، یوگسلاوی و افغانستان بیشتر است.

همزمان با این جنایت، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، راهی آمریکا شده تا حمایت‌های بیشتری از دونالد ترامپ دریافت کند. سفر بنیامین نتانیاهو به آمریکا در حالی است که همزمان با آن، ارتش اسرائیل چادر خبرنگاران را در بیمارستان ناصر غزه بمباران کرد و دو خبرنگار را به شهادت رساند و چندین نفر را زخمی کرد. نتانیاهو در شرایطی راهی واشنگتن شده که اسرائیل به‌دلیل حملات مکرر به غزه، از جمله بمباران اردوگاه‌های آوارگان و هدف‌گیری هدفمند خبرنگاران، تحت فشار انتقادات بین‌المللی قرار دارد.

تعداد روزنامه‌نگاران و کارکنان رسانه‌ای که در جنگ کشته شدند

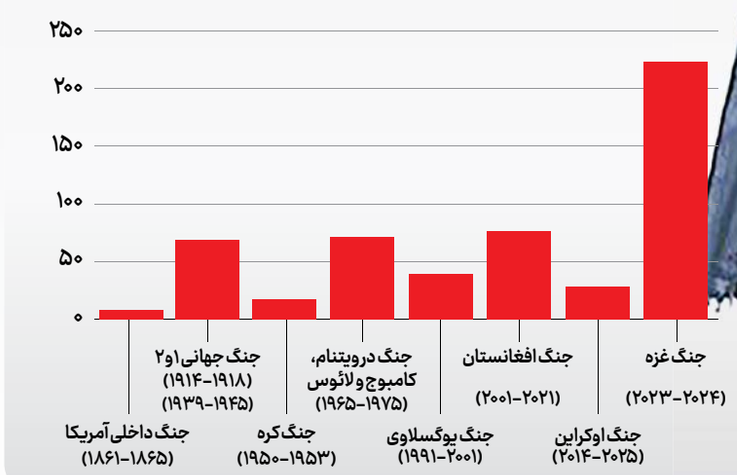

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۶	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۲۲
غروب آفتاب: ۱۸:۳۳	اذان صبح فردا: ۰۴:۱۱
اذان مغرب: ۱۸:۵۱	طلوع خورشید فردا: ۰۵:۳۸

امروز در تاریخ

■ قطع رسمی روابط آمریکا و ایران/ ۱۳۵۹
■ زادروز رضا سقایی، خواننده/ ۱۳۱۸

حکمت

امام علی(ع): کسی که به رأی و نظر خویش اکتفا کند، خود را به خطر افکنده است. / نهج‌البلاغه

واحه

ندارم طاقت هجران چو شب‌های دگر هاتف
چه یار از من شود دور و چه جان از تن جدا امشب/ هاتف اصفهانی

شمیم رحمت

■ پیامبر اکرم (ص):
هر کس به آنچه می‌داند عمل کند، خداوند دانش آنچه را که نمی‌داند به او ارزانی می‌دارد. / کنزالعمال

مشق عشق

■ وصیت‌نامه شهید هدایت‌الله ملک‌نسب
این را بدانید که من برای آزادی شما و مردم و میهنم می‌روم. برای شهادت. پس برایم دعا کنید، من همین را در دنیا آرزو دارم.

نکته روز

بازگشت از انقراض!

دانشمندان در آمریکا موفق شده‌اند یک گونه منقرض‌شده از گرگ‌ها به نام «گرگ وحشت» که حدود ۱۰ هزار سال پیش در عصر یخبندان روی زمین پرسه می‌زدند، بار دیگر با مهندسی ژنتیکی به حیات بازگردانند.

بنابر اعلام شرکت «کولوسال بایوساینسز»، فعال در حوزه بازگرداندن گونه‌های منقرض‌شده، دو توله گرگ وحشت که اکنون بین سه تا شش ماه سن دارند، از موهای سفید و بلند، آرواره‌هایی قوی و بدنی عضلانی برخوردارند و وزن هرکدام‌شان به حدود ۳۶ کیلوگرم رسیده است. پژوهشگران پیش‌بینی می‌کنند وزن آنها در بزرگسالی به ۶۳ کیلوگرم خواهد رسید. گرگ‌های وحشت حدود ۲/۶ میلیون سال پیش حیات خود را روی زمین آغاز کردند و تقریبا ۱۰ هزار سال پیش منقرض شدند. این گونه بسیار بزرگ‌تر از گرگ خاکستری امروزی است که نزدیک‌ترین خویشاوند زنده‌اش محسوب می‌شود. دانشمندان شرکت کولوسال با بررسی دی‌ان‌ای باستانی استخراج‌شده از فسیل‌ها توانستند برخی ویژگی‌های ژنتیکی گرگ‌های وحشت را شناسایی کنند. آنها برای این کار یک دندان ۱۳ هزار ساله کشف‌شده در اوهایو و یک قطعه جمجمه ۷۲ هزار ساله از آیداهو را مورد بررسی قرار دادند. این نمونه‌ها در مجموعه‌های موزه‌های تاریخ طبیعی آمریکا نگهداری می‌شدند.

دانشمندان سپس با استفاده از فناوری ویرایش ژن موسوم به کریسپر، سلول‌های خونی یک گرگ خاکستری زنده را در ۲۰ نقطه ژنتیکی دستکاری کردند. در همین حال شماری از دانشمندان مستقل تاکید دارند که دستاورد تازه به معنای بازگشت واقعی گرگ‌های وحشت به دشت‌های آمریکای شمالی نیست.

پیشخوان

باقلبی شکسته

درباره «آن بهشت دیگر»؛ تأملی عمیق بر معنای خانه، هویت و انسانیت

نویسنده: پل هاردینگ
مترجم: فرزانه دوستی
نشر: بیدگل
سال انتشار: ۱۴۰۳

«آن بهشت دیگر» براساس رویدادهای واقعی تاریخی شکل گرفته و داستان جزیره‌ای خیالی به نام اپل آیلند (جزیره سیب) را روایت می‌کند که در سواحل آمریکا قرار دارد. این جزیره در اواخر قرن هجدهم توسط بنجامین هانی، مردی که پیش‌تر برده بوده و همسر ایرلندی‌اش پیشنس، بنیان‌گذاری شده است. پل هاردینگ در این کتاب نثری غنی و شاعرانه به کار می‌برد که گاهی به پاراگراف‌های طولانی و پیچیده منجر می‌شود. این سبک که به ویلیام فاکنر تشبیه شده، زمان و مکان را درهم می‌آمیزد و خواننده را به درون ذهن و احساسات شخصیت‌ها می‌برد. این نثر، هرچند زیبا و دقیق است، گاهی بیش از حد پرجزئیات می‌شود و ممکن است برای خوانندگانی که به داستان‌های سریع و خطی عادت دارند، سنگین به نظر بیاید. هاردینگ از دیالوگ‌های سنتی کمتر استفاده می‌کند و بیشتر بر روایت نزدیک به ذهن شخصیت‌ها تکیه دارد که این تکنیک به عمق بخشیدن به تجربه درونی آنها کمک می‌کند اما گاهی جریان داستان را کند می‌کند. آن بهشت دیگر، رمانی است که هم قلب را می‌شکند و هم ذهن را به چالش می‌کشد. این کتاب نه تنها یک داستان تاریخی درباره ظلم و مقاومت است، بلکه تأملی عمیق بر معنای خانه، هویت و انسانیت ارائه می‌دهد.

درجهت عکس

ضیافت لاله‌ها

یازدهمین جشنواره لاله‌های کرج از ۱۵ فروردین در باغ گل‌های پارک شهید چمران در حال برگزاری است. در این جشنواره ۱۵۰ هزار پیاز لاله هلندی در ۱۵ واریته به همراه گل‌های فصلی دیگر کاشته شده و در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته است.

عکس: معصومه علی‌اکبر: ایسنا

سرگرمی

بتهوون نوازی با پستانک

■ ویدئویی از یک کودک خردسال با پستانکی بر دهان، در حال فراگیری یکی از قطعات بتهوون بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

وقتی قرار نیست بمیری

■ ویدئویی از نجات معجزه‌آسای راننده یک خودرو توجه کاربران شبکه‌های اجتماعی را به خود جلب کرده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

حادثه

شکوه آتشفشان

■ تصاویر منتشرشده، فوران آتشفشان فیلیپین را نشان می‌دهد؛ به شکلی که ستونی چهار کیلومتری از خاکستر به آسمان برخاست.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

حمله شترمرغ

■ این هم ویدئویی از لحظه‌ای که بوریس جانسون، نخست‌وزیر سابق انگلیس توسط یک شترمرغ مورد حمله قرار می‌گیرد.

کیوآرکد را اسکن کنید

دوردنیا

ترور کوسه‌ها به دست نهنگ‌های قاتل

وقتی دو نهنگ قاتل زنجیره غذایی دریاها را به هم ریختند!

مقاله‌ای تازه منتشرشده به بررسی تأثیر حضور دو نهنگ قاتل (اورکا) بر کوسه‌های سفید بزرگ در سواحل آفریقای جنوبی پرداخته و پیامدهای زیست‌محیطی آن را تحلیل کرده است. این مقاله براساس تحقیقات جدیدی است که نشان می‌دهد فعالیت این اورکاها ممکن است به تغییرات عمیقی در اکوسیستم دریایی منجر شود. این گزارش درباره دو اورکای معروف به پورت و استاربورد است که از سال‌ها پیش در سواحل آفریقای جنوبی، کوسه‌های سفید را شکار می‌کنند. این دو اورکا با مهارت خاصی کوسه‌ها را شکافته و جگر پرچرب و مغذی آنها را می‌خورند، که این رفتار باعث کاهش حضور کوسه‌های سفید در منطقه شده است. این پدیده نه‌تنها توجه عمومی را جلب کرده، بلکه نگرانی‌هایی درباره تأثیرات گسترده‌تر آن بر تعادل اکوسیستم دریایی ایجاد کرده است.

این دو نهنگ از سال ۲۰۱۵ به‌طور مداوم کوسه‌های سفید را شکار کرده‌اند. آنها با دقت و مهارت، جگر کوسه‌ها را که سرشار از لیپید و مواد مغذی است، جدا و بقیه بدن را رها می‌کنند. این رفتار ابتدا با مشاهده کوسه‌های مرده بدون جگر در سواحل جنوبی آفریقای جنوبی در سال ۲۰۱۵ گزارش شد. از سال ۲۰۱۵، تعداد کوسه‌های سفید در خلیج فالس به‌شدت کاهش یافته و تا سال ۲۰۱۸ عملا هیچ کوسه‌ای در این منطقه دیده نشد. محققان معتقدند حضور این اورکاها باعث شده کوسه‌ها مناطق شکار مورد علاقه خود را ترک کنند.

کوسه‌های سفید معمولا فوک‌های خزدار کیپ را شکار و تعداد آنها را کنترل می‌کردند. با غیبت کوسه‌ها، حالا جمعیت فوک‌ها به‌طور چشمگیری افزایش یافته است. در غیاب کوسه‌های سفید، کوسه‌های بزرگ جثه معروف به هفت‌ژابی که هم رقیب و هم طعمه کوسه‌های سفید هستند، هم در این منطقه ظاهر شده‌اند. این کوسه‌ها نیز طعمه فوک‌ها و دیگر گونه‌ها را شکار می‌کنند.

با افزایش تعداد فوک‌ها و کوسه‌های هفت‌ژابی، جمعیت ماهی‌های کوچک (طعمه فوک‌ها) و کوسه‌های کوچک‌تر (طعمه هفت‌ژابی‌ها) به‌شدت کاهش یافته است. این تغییرات نشان‌دهنده اثر دومینویی در زنجیره غذایی است. دانشمندان بیش از ۲۰ سال است که جمعیت حیات‌وحش این منطقه را رصد می‌کنند. از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵، جمعیت کوسه‌های سفید در جزیره سیل پایدار بود اما پس از ۲۰۱۵ با ورود پورت و استاربورد، مشاهدات این کوسه‌ها به‌شدت افت کرد. اگرچه دلیل دقیق غیبت کوسه‌ها هنوز تأیید نشده اما زمان‌بندی کاهش جمعیت کوسه‌ها با ظهور لاشه‌های بدون جگر که به این دو اورکا نسبت داده شده، هم‌راستاست. افزایش ناگهانی جمعیت فوک‌ها و کوسه‌های هفت‌ژابی می‌تواند فشار زیادی بر منابع غذایی وارد کند. براساس مطالعات دیگر، چنین انفجار جمعیتی می‌تواند به رقابت شدید، ریسک‌پذیری بیشتر برای یافتن غذا، و گرسنگی افراد ضعیف‌تر منجر شود.